

НЕДЕЛЧО ДРАГАНОВ
ЛЕДЕНО И ГОРЕЩО
РАЗКАЗ В ДВЕ ЧАСТИ И
ЕПИЛОГ

chitanka.info

I

Бях стигнал пред вратата на столовата, когато се сетих, че съм забравил цигарите в инструменталния цех, до моята фрезмашина. Докато чаках реда си в столовата, изпушвах една цигара — не знаейки защо, много обичам да изпуша една цигара преди самото ядене и после след храната, не ще и дума, пушенето най-се услажда. Нямах пари да си купя друга кутия. Утре можех да си купя и десет кутии. Утре давах заплатите. А кутията, която забравих, беше почти пълна. Купих я сутринта, но докато съм в цеха, няма много време за пушене. Мързеше ме да се връщам, но като погледнах през вратата на столовата, видях, че опашката е голяма — бях излязъл последен от цеха. Върнах се, без да бързам. Имаше време и да се нахраня, и да си попуша.

Когато отворих вратата, чух бучене, плискане на вода, сякаш под каменния под на цеха бе потекла подземна река. Не бе трудно да разбере какво е станало: спукване на водонапорния кран. Водата бликаше със страшна сила. Кранът се намира в дъното на помещението в кладенец, дълбок три метра. Водата беше напълнила бетонния кладенец повече от половината и само след минута щеше да стигне догоре и да плъзне в цеха, да залее машините и извърши кой знае още колко пакости. Нямах време за губене. Грабнах един френски ключ, вата и влязох в кладенеца. Водата беше ледена и стигаше почти до гушата ми, но нямаше вече как да се измъквам, щом сам бях се набутал вътре, без никой да ме кара. За трийсет секунди — толкова, колкото можех да издържа под водата — оправих крана. Водата ме бе сковала и досега се чудя как издържах. Изскочих от кладенеца и затичах към изхода на цеха (пневмонията не ми мърда, помислих си), но се сетих за цигарите, върнах се пак така, с галоп, грабнах кутията, но тя веднага се измокри и аз я хвърлих, като си казах, че по-голям кретен от мене едва ли ще се намери в целия строеж! (Да се върна за цигарите, когато тялото ми все повече се сковаваше от студ и от дрехите ми шуртеше вода!)

Изскочих от цеха и хукнах към най-близката барака, дето знаех, че винаги гори печка, защото тя беше инженерска барака. Видяха ме някакви хора, затичаха след мен.

Важното е, че не само не се разболях от пневмония, но дори и хрема не хванах, защото хората веднага ми дадоха да пийна греяна ракия, разтриваха ме с нещо, та дори чак горещо ми стана. Изобщо добре завърши тази история с цигарите, защото ракията беше много хубава, истинска ракия. Къде ти такава ракия в лавката.

II

Редакторът ме извика и рече:

— Тичай на строежа, днес работникът Васил Гаргов е извършил голям героизъм. Искам хубав очерк. Срок — два дни.

Намерих го край бумтящата печка да пие греяна ракия. Наистина не само името му, но и видът му не бе много героичен. Слаб, дори мършав, със смешни, неподстригани мустаци, пожълтели от тютюна, и някакви очи — нито сини, нито зелени, безцветни. Но иначе изглеждаше добър човек. Почерпи ме ракия. Чудна! Отде ги намират хората тия хубави ракии? Пийнах си аз две чашки, но нямах време за губене, та извадих бележника и запитах:

— Кажете, другарю Гаргов, кое ви накара да извършите този подвиг?

— Какво?! — неочаквано се сопна той.

Повторих въпроса си.

— Как кое! — рече той все със същия тон, сякаш разсърден, дето съм прекъснал пиенето му. — Ами нали иначе щяха да станат поразии!

— Да, това се разбира от само себе си, но подбудите, мислите, които...

Той взе да ми разправя за някакви цигари, една история, която нямаше нищо общо с моя въпрос. Елементарна личност.

Казах му:

— Та това, което сте извършили, е истински героизъм.

— Е па да, героизъм е!

Ама че дръвник! Повъртях го още четвърт час, но нищо съществено не измъкнах. Нервите ми скъса. За успокоение обърнах още две чашки (уж прост, пък знае каква ракия да пие) и си тръгнах. На мене такива не минават. Аз зная как се пишат очерци. Ще го напиша така, че сълзи да му потекат от очите! Един очерк с много драматизъм, вълнуващи моменти, но общо — с героична интерпретация.

ЕПИЛОГ

Васил Гаргов дочете очерка, в който се описваше „героичната му постъпка“, и хвърли вестника на леглото. Още докато го четеше, устните му се разтегнаха в една усмивка — нито много зла, нито много ехидна, макар че едновременно беше и едното, и другото — и заклати глава. Беше неделя и хората, облечени празнично, се събираха пред автобусната спирка, за да слязат в града. Мнозина забелязаха как Гаргов върви и клати глава. Беше наистина малко странно.

— Какво става с този човек? — запита бригадирът му, който също беше между хората.

Бригадирът тръгна насреща му.

— Слушай — рече загрижено той, — случи ли се нещо?

Васил не отвърна и продължи да се усмихва и да клати глава. Бригадирът го изгледа с безпокойство. Васил клатеше глава и сякаш не го забелязваше.

— Ама какво става с тебе? — рече разтревожено бригадирът и го хвана за ръката. Васил продължаваше да клати глава и да се усмихва.

— Да не си болен?

Васил пак не отговори. Около двамата се струпаха хора. Те бяха тъй изненадани, че също започнаха да клатят глави и да се усмихват. „На този човек му е хлопнала дъската“ — помисли си бригадирът и от съжаление също заклати глава. Някои клатеха главите си по-бързо, други по-бавно. Имаше нещо некрасиво в това неритмично клатене на тридесет или петдесет глави. После дойдоха и други и главите станаха много повече. Цял митинг от клатещи се глави. Постепенно тези, които избързваха, съгласуваха движенията си с другите и главите започнаха да се клатят в един ритъм, в един такт. Сега беше чудесно. Но тогава Гаргов погледна пред себе си и забеляза, че стотици хора около него клатят глави. Той беше толкова учуден, че от учудване спря да клати главата си. Но другите продължаваха да клатят глави, сякаш го укоряваха и му се заканваха за нещо. Той се уплаши и избяга да търси

лекаря, защото му се стори, че е избухнала някаква нова, непозната досега епидемия.

Лекарят седеше на един стол в кабинета си, четеше очерка, усмихваше се и клатеше глава. Васил така тичаше, че плувна в пот и му беше страшно горещо. Започна да разкопчава балтона си и като през мъгла видя лекаря, надвесен над него, да клати глава и го чу да казва:

— Бълнува. Чудно наистина! Чак на петия ден се прояви простудата. Температурата е висока, но ще издържи, здрав организъм има.

Лекарят махна вестника от стола, който беше до главата на болния, седна и започна да пише рецептата.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.